

ἈΝΑ ΤΟΝ ἘΛΙΚΩΝΑ¹

ΒΑΛΛΙΣΜΑΤΑ

Καὶ τώρα ὅτε μέλλομεν νὰ γνωρίσωμεν τὰ βαλλίσματα ὑφ' ὁποῖαν μορφήν ἔχουσι παρὰ τοῖς καθέκαστα λαοῖς κανεὶς δὲν θὰ μᾶς μεμφθῆ, φρονοῦμεν, εἰς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ τῆς ἡμετέρας πατρίδος.

Ἀκριβῶς εἰπεῖν ἀληθῆ βαλλίσματα δὲν ἐσώθησαν παρ' ἡμῖν πολλὰ, ὀρθότερον ἴσως, δὲν συνελέχθησαν ἀκόμη πολλὰ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τὸ στόμα. Γνήσιον ὡς πρὸς τε τὸν ὀρχηστικὸν αὐτοῦ ῥυθμὸν καὶ τὸν σκωπτικὸν χαρακτῆρα βάλλισμα εἶνε τὸ ἐξῆς :

Μαρ' κυρὰ Μαριόρα,
πείνας' ἀνδρας σου :
— Σὺν ἐπείνασε καὶ τί,
κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὸ ψωμί 'νε μέσ' στ' ἀμπάρι,
ἄς τ' ἀνοίξη νὰ τὸ πάρη.

Μαρ' κυρὰ Μαριόρα,
δίψασ' ἀνδρας σου.
— Σὺν ἐδίψασε καὶ τί,
κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὸ νερό 'νε 'ς τὸ σταμνί,
ἄς σηκώση νὰ τὸ πιῇ.

Μαρ' κυρὰ Μαριόρα,
ἄρρώστησ' ἀνδρας σου :
— Σὺν ἄρρώστησε καὶ τί,
κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Ἄγιασμός μέσ' 'ς τὸ καυκί,
ἄς τὸν πιῇ νὰ γιαιτρευθῆ.

Μαρ' κυρὰ Μαριόρα,
πέθανε ἀνδρας σου :
— Σὺν ἐπέθανε καὶ τί,
κι' ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ.
Τὰ παπούτσια μου ξεσκιῶ,
τὸν χορὸ δὲν παραιτῶ.

Ἀφελέστερον, ἀλλὰ καὶ σατυρικώτερον δὲν ἠδύνατο νομίζομεν νὰ παρασταθῆ ἢ χορομανία τινῶν ἐκ τοῦ ὠραίου φύλου. Ἐφ' ὅσον ὁ χορὸς κρατεῖ καλὰ, ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ δὲν ταῖς μέλει.

Σπουδαιότερα εἶνε τὰ εἰς τὸ δραματικὸν εἶδος ἀνήκοντα βαλλίσματα ὧν δύο παραθέτω ἐνταῦθα, ὅπως ψάλλονται εἰς τὴν ἀνατολικὴν Θράκην. Ταῦτα ἔχουσι καὶ τοῦτο κοινὸν μετὰ πλείστων ἄλλων γνωστών ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτῶν ἐξελισσεται διαλογικῶς :

Ἡ Ματένια θέλει ψάρι,
θέλει καὶ γλυκὸ κρασί
γιὰ νὰ καταθάσῃ γάλα
νὰ βυζάξῃ τὸ παιδί.

Δώδεκα χρονῶ Ματένια
ποῦ τὸ βρήκε τὸ παιδί,
καὶ κρατεῖ το καὶ γυρίζει
καὶ δὲν τῶχει γιὰ ἐντροπή :

Δώδεκα χρονῶ Ματένια
χῆρα πάει στὴ μάνα της,
τὰ στεφάνια στὴν ποδιά της
καὶ θρηνεῖ τὸν ἀνδρα της.

Σόπα κόρη μ', καὶ μὴν κλαίεις,
μὴν παραπονεύγῃσαι,
κ' εἶσαι νέα καὶ ὠραία
καὶ ξεναπανδρεύγῃσαι.

Γιὰ ἰδὲς μάνα, γιὰ ἰδὲς κόρη,
γιὰ ἰδὲς τύχη ποῦχα ἐγώ !
Δὲν με λὲν νὰ βάλω βράσα,
μόν' με λὲν νὰ πανδρευθῶ.

Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ εἶδους βάλλισμα εἶνε τὸ ἐξῆς, ἐν ᾧ ὁ ἀναγνώστης βλέπει ἀπὸ πολλῶν ἡδὴ αἰῶνων ὑφιστάμενον τὸ ἐθνικὸν μεταξὺ Βουλγάρων καὶ Ἑλλήνων μῖσος :

Βουργάρας γιὸς πανδρεύεται
καὶ παίρνει βωμηγοπούλα.

Κ' ἡ μάνα του σὰν τ' ἄκουσε
στῆνει νὰ μαγερέψῃ.

Τὸ φίδι καὶ τὴν ὄχενδρα
καὶ τὸν κακὸ τὸν ὄφιο.

— Ἐλα νυφάδα μου νὰ φᾶς
θαλασσινὸ ψαράκι. —

Ἐφαγε μιὰ ἔφαγε δυὸ
στὲς τρεῖς ἐφαρμακώθη.

Γονατιστὴ χαμοσυρτὴ
στὴν πεθερὰ της πάγει :

— Ἀχ ! πεθερὰ μ' κρῦο νερό,
γιατὶ ἡ ψυχὴ μου βγαίνει !

— Τὸ νύφες φέρνον τὸ νερό
κ' οἱ πετερές τὸ πίνουν.

Γονατιστὴ χαμοσυρτὴ
στὸν πεθερὸ της πάγει :

— Ἀ ! πεθερέ μ' κρῦο νερό,
γιατὶ ἡ ψυχὴ μου βγαίνει !

— Τὸ νύφες φέρνον τὸ νερό
κ' οἱ πετεροὶ τὸ πίνουν.

Γονατιστὴ χαμοσυρτὴ
καὶ στὸν καλὸ της πάγει :

— Ἀχ ! Κωνσταντὴ μ' κρῦο νερό,
γιατὶ ἡ ψυχὴ μου βγαίνει.

Ὡστε νὰ πᾶ κι' ὥστε νάρθῃ
τὴν βρήκε ἀποθαμένη !

Καθὼς βλέπετε, ἡ στρίγγλα πενθερὰ ἐφρόντισε ν' ἀφανίσῃ καὶ τὸ νερόν ἐκ τῆς οἰκίας, ὅπως ἐσυνήθιζε νὰ κάμνῃ ὁσάκις ἐβαζε δηλητήριον πρὸς καταστροφὴν τῶν ποντικῶν της.

Ἀξιοσημείωτον εἶνε, ὅτι οἱ Ἕλληνες ψάλλοντες τὸ βάλλισμα τοῦτο μιμοῦνται τὸν σλοικισμὸν τῶν Βουλγάρων ἐν τῇ χρήσει τοῦ θηλυκοῦ ἄρθρου, καθὼς καὶ τὴν βάρβαρον προφορὰν τοῦ θῆτα. Κάμνουσι δηλαδή, τοῦθ' ὅπερ εἶδομεν πρὸ μικροῦ τὸν Πλούταρχον μαρτυροῦντα, ὅτι ἐγένετο παρὰ τοῖς ἀρκαίοις.

Ἐν Ἰταλίᾳ τὰ βαλλίσματα παρουσιάζονται ὡς τὸ ἀρχαιότατον εἶδος δημοτικῆς ποιήσεως· ἤδη αὐτὰ τὰ ballistea χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν φιλολόγων ὡς δημῶδη βαλλίσματα συντεθειμένα ὑπὸ ὑποδεστέρας τάξεως ποιητῶν, μικρὰν ἐχόντων εὐλάβειαν πρὸς τοὺς νόμους τῆς προσφθίας.

Δυστυχῶς μὲ ὄλους ἡμῶν τοὺς κόπους δὲν κατορθώσαμεν νὰ εὐρωμεν ἐν Ἑλλάδι· ἐν ἀληθῶς δημῶδες ἰταλικὸν βάλλισμα. Γνωρίζομεν μόνον ὅτι τ' ἀρχαῖα ταῦτα βαλλίσματα δὲν εἶχον ὀλιγωτέρους τῶν ὀκτώ, καὶ πλείους τῶν πενήτηκοντα δύο στίχους. Διηροῦντο εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ripressa ἐψάλλετο ὑφ' ὀλοκλήρου τοῦ χοροῦ, τὸ δὲ δεύτερον replicazione ὑπὸ μιᾶς φωνῆς μόνον. Οἱ ποιηταὶ παραλαβόντες τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως παρὰ τοῦ λαοῦ, τὸ ἐχρησιμοποίησαν ὄχι μόνον πρὸς ὀρχηστικούς, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλους σκοπούς. Ἐνταῦθα παραθέτομεν ὡς ὑποδείγματα τὸ ἐξῆς δεύτερον τοῦ Δάντου ἐκ τῶν μικρῶν βαλλισμάτων :

Μιά ποῦ δὲν χορταίνω μὲ τὰ δύο μου μάτια
τὴν ὥραιάν σου ὄψιν ὅσο κι' ἂν κυττάζω,
τὴν γλυκειά σου θεά ἄς με νὰ βυζάζω,
νὰ τὴν βλέπω πάντα ἐντός μου εὐτυχισμένος.

Σὰν ἐν' ἀγγελουδί, ποῦ ὁ Θεὸς προκρίνει
ἀπ' ἀρχῆς ποῦ γεινῆ,
βλέποντάς τον ἔχει τὴν ἀθανασία,
ἔτσι, μὲ τὴν νέκρα ἀκόμη ποῦ μ' ἐνδύνει,
βλέποντάς ἐκείνην,
ὅπου τῆς καρδιάς μου εἶνε πιά ἡ κυρία,
θαῦρον κ' ἐδῶ κάτω βέβαια εὐτυχία.
Τόσες χάρες ἔχει. Ἄν καὶ τὰς γνωρίζῃ
μόνο αὐτὸς ποῦ ἀξίζει
νὰ τὴν λατρεύει, ἀγάπη διψασμένος.

Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ εἶδους βάλλισμα εἶνε τὸ πρῶτον τοῦ Πετράρχου :

Κι' ἂν ἥλιος, κι' ἂν σκιά, δὲν εἶδα, φῶς μου,
νὰ βγάλῃς πιά τὸν πέπλο ἀπ' τὸ κεφάλι,
ἀπ' ὅτου ἐνοιώσες τί πόθος πάλλει,
πόση λαχτάρα βασιλεύει ἐντός μου.

Φῶς εὐσπλαχνίας μ' ἔρρανε ἡ ματιά σου,
ὅσο κρυφὰ μ' ἐφλόγιζε τὸ αἶμα,
ὅσο τὸ εἶχα λογισμὸ κρυμμένο.
Μοῦ κρούβεις τώρα τὸ γλυκὸ σου βλέμμα
καὶ δὲν μοῦ δείχνεις τὰ ξανθὰ μαλιά σου,
ἀπ' ὅτου μέγχι ἡ ἀγάπη προδομένο.
Τάχασα αὐτὰ ποῦ μ' εἶχαν μαγεμένο !
Κ' εἶνε τὸ πέπλο σου ἡ γλυκειὰ νεφέλη,
ποῦ—ζέστη κρούς—νὰ σκεπάζῃ μέλλει
ἀπὸ τὰ μάτια μου τὸ φῶς τοῦ κόσμου.

Ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης ἡ ripressa, τὸ παλαιότερον κεφαλὴ λεγομένη τοῦ ἰταλικῆ βαλλισματος, συνάπτεται πρὸς τὴν replicazione, ἢ τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ μόνης τῆς ὁμοιοκαταληξίας τοῦ ἐσχάτου στίχου τούτου πρὸς τὸν τελευταῖον ἐκείνης. Τοῦναντίον ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ τῆς τοῦ σώματος στιχοιουργίας αἱ ἔννοιαι συνάπτονται στενῶς καὶ χαριέντως δι' ὁμοιοκαταληξίας λίαν ἐντέχνου. Τὰ ποιαῦτα βαλλίσματα ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ἀπλᾶ ἢ γυνά, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ σύνθετα ἢ ἐνυδεδυμένα, τὰ ὅποια εἶχον ἀντὶ μιᾶς δύο ἢ καὶ πλείους replicazione.

Παράδειγμα τούτων ἔστω τὸ ἕνατον τοῦ Δάντε :

« Ἐγὼ εἶμαι μιὰ κοντούλα, εὐμορφὴ καὶ νέα
ἀπ' τῆ γῶρα ποῦμαι, ποῦ πανώρῃα θάλλει,
ἦλθα ἐδῶ μὲ θάρρος νὰ μεῖ ἰδοῦνε κι' ἄλλοι.

Εἶμαι ἀπ' τὰ οὐράνια, πίσω θέλω πάει,
ἔς ἄλλουνοὺς τὸ φῶς μου ἀπόλαυσις νὰ γένη.
Κι' ἔποιος μὲ κυττάζει καὶ δὲν μ' ἀγαπάει,
τὴν οὐράνια ἀγάπη δὲν καταλαβαίνει·
*Ὅποια δὲν ἀρνῆθῃ ἄλλον νὰ εὐφραίνῃ,
πρὸς τὸν Πλάστη ἢ φύσις πρόσκλησις ἂν μὲ βγάλῃ,
μαζὶ μ' ὅποια θέλει, δόννες, ἄς προβάλλῃ.

Τὸ καθὲν ἄστέρι βρέχει ἔς τὲς ματιές μου
ἀπ' τὸ φωτισμὸ τοῦ κι' ἀπὸ κάθε χάρι :
Νέες μέσ' ἔς τὸν κόσμον εἶνε οἱ εὐμορφίαι μου,
ἀπὸ ἐκεῖ ἐπάνω ἀφοῦ τὲς ἔχω πάρει·
Νὰ τὲς νοιώσῃ ἀδύνατο ἄλλο παλληκάρι,
παρὰ αὐτὸς ποῦ ἀγάπῃ ἔς τὴν καρδιά του πάλλει
γιὰ νὰ δώσῃ ἔς ἄλλους ἡδονὴ μεγάλη. »

Νὰ τί λόγια μ' εἶπε, σὰν μ' εἶχε σιωπῶσι,
ἕνα ἀγγελουδάκι ποῦ ἔτσι δὲ μοῦ ἐφάνῃ.
Γῶ, ποῦ νὰ ξεφύγω καταδικη τὴν ὄση,
κάλλιο προτιμοῦσα νὰ εἶχα ἀποθάνει·
Ἐπειδὴ πληγὴ μιὰ τέτοια μ' ἔχει κάνει,
ὅταν ἔς τῶν ματιῶν τῆς κύτταξα τὰ κάλλη—
Μέρωσι ἀπ' τὸ κλάμα δὲν θὰ βρῶ πιά πάλι !

Τὸ χαριέστατον τοῦτο βάλλισμα μαρτυρεῖ πόσον εὐγενῆς καὶ ἀγνὸς ἦτο ὁ τοῦ Δάντου ἔρωσ πρὸς τὴν Βεατρίκη· Ἀποθανοῦσαν τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ ὁ ποιητὴς τὴν φαντάζεται ἐπανελθοῦσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς Φιλοσοφίας εἰς μελέτην εἰς τὴν ὁποίαν ἄρτι εἶχεν ἐπιδοθῆ. Κοντούλαν καὶ νεαράν παριστᾷ τὴν Φιλοσοφίαν ὄχι μόνον διὰ τὸ αἰδήμον καὶ μετριοφρον τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ βραχὺ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐνησχολήθη περὶ ταύτην. Τὸν δέκατον στίχον μετεφράσαμεν κατὰ τὴν γραφὴν a lui, ἡ ὁποία ὄχι μόνον τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ vui παρακάμπτει, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν εἶνε σαφές. Τελειότερα εἶνε καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ συνοχὴ τοῦ βαλλισματος τούτου. Ἐκάστη τῶν στροφῶν τοῦ σώματος συνδέεται πρὸς τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς αὐτῆς μὲ ἐκείνην ὁμοιοκαταληξίας.

Ἐν Ἰταλίᾳ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη μέχρι τοῦ 15' αἰῶνος. Ἐν τῷ 16' νέαν ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸ ζῶν Λορέντσος ὁ τῶν Μεδίκων. Ὁ ἔξοχος οὗτος ἀρχηγὸς τῆς φλωρεντινῆς δημοκρατίας καὶ ὀλοκλήρου τῆς ἰταλικῆς πολιτικῆς τότε, ὁ μεγαλόψυχος προστάτης τῶν τεχνῶν καὶ τῆς φιλολογίας, ἀνεμόρφωσε τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐπὶ τὸ δημοτικώτερον, κατελθὼν μέχρι τοσοῦτου, ὥστε αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ χορεύῃ ψάλλον μετὰ τοῦ λαοῦ ἐν τῇ δημοσίᾳ πλατείᾳ ὑπὸ τοὺς ῥυθμούς τῶν βαλλισμάτων. Παραστατικὸν τῆς εἰκόνος ταύτης βάλλισμά του εἶνε τὸ τέταρτον :

«Ὅποιος καρδιὰ δὲν ἔχει ἐρωτημένη,
ἄς ἐβγῇ ἔξω ἀπ' τὸν χορὸν μας τοῦτο.
Ἦ ἔτσι εὐμορφὴ πλατεία κρῖμα εἶνε νὰ μένη.

Εἶνε κανεῖς, ποῦ δὲν γνωρίζει ἀγάπης πάθη ;
*Ἄς φύγῃ ἀπὸ τὸν τόπον ποῦ ἔχῳθη,
γιατὶ εὐγενῆς ποτὲ ἡ καρδιά του δὲν ἐστάθη,

ἂν δὲν τὴν συγκινοῦν ἀγάπης πόθοι.
Καὶ ὅποιος λίγο μέσα του δὲν νοιώθει
νὰ καίη τῆς ἀγάπης του ἡ φλόγα,
ὅ,τι κιἂν μελετᾷ, κυνήγι· δὲν θὰ γένη.

Ὁ Ἔρωσ ἔστ' ἄγχορὸν τὴν μέση ἄς βασιλεύη,
καὶ ὅποιος εἶνε σκλάβος του ἄς γυρίζη·
καὶ ἂν κανεὶς ἔχ' ὑποψίας ἢ ζηλεύη,
αὐτὸς ἐδῶ πολὺ ἄς μὴ χρονίζη,
γιὰ παίγνιο μονάχα θεν' ἀξίζη.
Καθένας ποῦ δὲν εἶν' ἐρωτεμένος
ἔξω ἀπ' τὸν στολισμένο τόπο νὰ παγαίη.

Ἐὰν κανεὶς ἔς ἀγάπης δίχτις μὴν μπερδέψη
ἀπὸ ντροπὴ τοὺς πόθους του κρατᾷ,
θὰ ντροπιασθῇ, ἂν κάμη καλὴ σκέψη,
πλείοτερο, ἐνάντια σὰν πάη.
Δὲν εἶνε ἐντροπὴ τὸ ν' ἀγαπᾷ
αὐτὸς ποῦ λαχταρᾷ νὰ ὑπηρετήσῃ.
Ντροπὴ εἶν' ἀχρηστία ἀνίσως τὴν ψυχραίνη.

Καὶ ἂν κανεὶς μᾶς ἔχῃ τὴν ἀνανδρία,
ποῦ ἀπὸ φόβο ἀγάπη δὲν ἀρχίζει,
μεγάλη—ἄς τὸ σκεφθῇ—καλὴ καρδιά
γιὰ τέτοιες ὑποθέσεις δὲν φροντίζει.
Ἡ φύσις ἢ κυρὰ δὲν σᾶς χαρίζει
τὴν τὴν εὐμορφάδα, γιὰ νὰ πᾶνε
οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς σας τοῦ κακοῦ χαμένοι.

Ἐκ τούτου ὅμως δὲν πρέπει νὰ συμπεράνη τις
ὅτι πάντα τὰ βαλλίσματα τοῦ Λορέντσου τῶν Με-
δικῶν φέρουσι τοῦτον τὸν ἐλαφρὸν χαρακτήρα. Με-
ρικὰ ἐξ αὐτῶν εἰσδύουσιν εἰς τ' ἄδυτα τῆς ἀνθρω-
πίνης καρδιάς ἐκφραστικὰ ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων
μετὰ πλείστης ὄσης ψυχολογικῆς ἀκριβείας. Τοῦτο
θὰ τὸ ὁμολογήσουν πᾶσαι αἱ ὑπὸ τῶν συζύγων αὐ-
τῶν ζηλοτυπούμεναι κυρίαί, ἐὰν ἀναγνώσουν τὸ δέ-
κατον ἕνατον τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ βάλλισμα :

Δὲν ξεύρω νᾶχῃ ἄλλα τῆς Ἐδέμ βασιλεία,
παρὰ ἐκεῖ ποῦ εἶν' ἡ ἀγάπη δίχως ζήλια.

Ὅταν ἡ ἀγάπη δίχως ὑποψία μείνη,
θᾶνοι ἢ ζωὴ τῶν ἐραστῶν ὅλο εὐθυμία,
γλύκα ἢ καρδιὰ γεμάτη κ' εὐφροσύνη

Μὰ τῶσων παραπόνων μου, ἄχ! αἰτία
εἶνε αὐτὴ ἡ καταραμένη ζήλια!

Θᾶταν πολὺ ἡ καρδιὰ φαίδρα, εὐχαριστημένη,
ἀφοῦ ἡ ἀγάπη κάθε μου βουλή τελειώνει.
Μὰ πάντα μὲ τηράει θαρρῶ ἢ ψυχὴ θλιμμένη,
ποῦ μοῦ βραχίζει τὴν καρδιά, καὶ πάσχει μόνη.
Αὐτὸ μ' ἀποκαρδιώνει, μὲ γυμνώνει
ἀπὸ τὴν κάθε γλύκα, ὦ μαύρη ζήλια!

Μὰ ἐγὼ, καλέ μου ἔχω τὴν ἐμπιστοσύνη
εἰς τὴν χαριτωμένη τῆς καρδιάς σου ἁμόνοια,
ποῦ κάθε ἀγρεία ὑποψία ἀπομακρύνει.
Καὶ ξεύρω πῶς ἡ ἀγάπη μὲς θὰ ἦν' αἰώνια.
Καλέ μου, ἄς ζήσωμε χωρὶς διχόνοια,
κ' ἐγὼ δὲν ὑποπτεύομαι τὴ ζήλια.

Δὲν μ' ἐρωτεύθης θάνατο γιὰ νὰ μὲ δώσης.
Ἔχεις καρδιὰ τόσο εὐγενῆ, γι' αὐτὸ δὲν μέλλεις
ποτέ τὴ σκλαβὰ τὴν πιστὴ σου νὰ προδώσης.
καὶ νὰ τὴν ἀπελπίσης, ξεύρω, δὲν τὸ θέλεις.
Θαρρῶ μὲ τὴ γλυκεῖα μορφή σου μ' ἀναγγέλλεις,
πῶς εὐθυμὴ θὰ ζήσω δίχως ζήλια—
Δὲν ξεύρω ἄλλα τῆς Ἐδέμ βασιλεία.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λορέντσου παραμελη-
θέντα μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰ βαλλίσματα ἐν Ἰτα-
λίᾳ μετέπεσαν εἰς ἓν εἶδος ἁσμάτων τῆς πρώτης

τοῦ Μαίου, προφανῶς διότι καὶ ἀρχικῶς ἐψάλλοντό
κατ' ἐξοχὴν διὰ τὴν φαίδρα ταύτην ἡμέραν. Ὑπο-
δειγμα τῆς ἐσχάτης αὐτῶν μορφῆς εἶνε τὸ ἐξῆς
Πρωτομαγαιάτικο τοῦ Ἀντωνίου Φραγκίσκου Δόνη

Τὸν Μάη μὲ τὲς γλυκὲς χαρὲς, τὸν ἔρωτὰ του,
βουσκοὶ ἔστ' ἄν κάμπο τραγουδοῦνε
ἔς ἐκεῖ τὸ σκλήθρον ἀποκάτου
τὸν εὐτυχὴ μας ἔρωτὰ λαλοῦνε.
Ὁ Πᾶν ἄς κλίνῃ εἰς τ' ἄσμά μας τ' αὐτὴ του.

Ὁ Πᾶν ἄς κλίνῃ εἰς τ' ἄσμά μας τ' αὐτὴ του,
καὶ τὰ κατάχλωρα δεινδράκια
σειοῦν τὲς κορφές, ποῦ τοὺς φαίδρους τῶν ἤχους
κειμέσα τὰ γλυκόφωνα πουλάκια
μὲ τοὺς δικούς μας τοὺς ταιριάζαν στίχους.

Μὲ τοὺς δικούς μας τοὺς ταιριάζαν στίχους.
Ἡ νέα βουσκοπούλα νὰ τῆς,
ἔστ' ἀδάση ποῦ τὸ πᾶν σκιαζοῦν,
βόσκει φαίδρῃ τὰ πρόβατά τῆς,
ποῦ κρίνα καὶ ῥόδ' ἄγρια συνάζουν.

Ποῦ κρίνα καὶ ῥόδ' ἄγρια συνάζουν.
Εἶδαν προχθὲς τὰ δύο μου μάτια
τὸ ῥόδο μου μὲ χάρι οὐράνια
ἀπὸ κρυμμένα μονοπάτια—
Ποτὲ δὲν εἶχε τόσα κάλλη καὶ περφάνεια.

Ποτὲ τόσο καλὴ κι' ὠραία δὲν τὴν εἶδα,
παρὰ ἔστ' ὁ Μάη, σὰν εἶχε φέξει
ἢ πρώτη ἡμέρα, ποῦ ἡ ἴδια
μὲ φύλλα μ' εἶχε περιπλέξει
χλωρὰ τριγύρω καὶ μ' ἐρωτικὰ παιγνίδια.

Ἡ βουσκοπούλα μου κρυμμένη, ἐπιδέξια
μ' ἐμούσκευε ἐκεῖ δὴ τὸ βράδυ
σὲ κάμπο ὠραῖο κι' ἀνθισμένο,
γιατὶ δὲν μ' εἶδε ἔστ' οὐ λειβάδι,
κατὰ τὴν τάξι, μὲ λουλουδία στολισμένο.

Ἐνῶ ἔς τὴ θύρα τῆς τὴν δάφνη ἐγὼ φυτεύω,
τοῦ ὠραίου ἡλίου μου τὰ κάλλη
νὰ ἀκτινοβολοῦν ξανοίγω,
κι' αὐτὴ ἡ γλυκεῖα φωνὴ προβάλλει :

Γιὰ μένα εὐτυχῆς θὰ ἦσαι σὲ ὄλιγο.
(Ἐπεταὶ συνέχεαι) Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ἈΛΗΣΜΟΝΗΤΟ ΔΩΡΟ

(Διήγημα τῆς Πρωτοχρονιάς)

— Ἐ! Καλὰ λοιπόν, τώρα ποῦ εἶπατε ὅλοι
σας γιὰ τὰ πρωτοχρονιάτικα δῶρα, ποῦ ἐλάβατε
κατὰ καιροὺς καὶ τὴν ἀνάμνηση ποῦ σᾶς ἄρσαν,
θὰ διηγηθῶ κ' ἐγὼ τὴν ἱστορία ἐνὸς τιποτένιου, ἐνὸς
παιδιάτικου δῶρου, ποῦ . . . δὲν μοῦ ἔκαμαν. Μά-
λιστα ἐνὸς τιποτένιου δῶρου, ποῦ δὲν μοῦ ἔκα-
μαν, ξαναλέγω, καὶ μὴν ἀπορῆτε. Ἐννοεῖτε πολὺ
καλὰ ὅτι, ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλιματός μου καὶ τῶν
πολλῶν χρόνων — δυστυχῶς! — ποῦ τὸ ἐξασκῶ σ'
αὐτὸν τὸ τόπο, ἔλαβα πολλὰ καὶ διάφορα δῶρα
καὶ σὲ πρωτοχρονιᾶς καὶ στὴ γιορτὴ μου ἀπὸ πολ-
λοῦς τῶν πελατῶν μου· διότι μπορεῖτε νὰ φαντα-
σθῆτε, πόσοι θὰ ἐπέρασαν ἀπὸ τὰ χέρια μου εἰκοσιεν-
νὰ χρόνια τώρα ποῦ κάμνω τὸ γιατρό! Δὲν μπορῶ
νὰ ἀρνηθῶ βεβῶως ὅτι ἔστειλα καὶ μερικὸς χωρὶς
εἰσιτήριον ἐπανόδου, ἀλλὰ τέλος πάντων ἔζησαν καὶ
περισσότεροι. Ἀπὸ τοὺς τελευταίους λοιπόν αὐτοὺς
δὲν εἶμαι καὶ δυσχερῆστῶς σχετικῶς πρὸς τὰ